

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2Co/13/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1417200457
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Králová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1417200457.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Michaely Královej a členiek senátu JUDr. Ivany Jahnovej a JUDr. Nadeždy Wallnerovej v právnej veci žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom: Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom: Kubániho 16, Bratislava, IČO: 47 233 516, proti žalovanému: J. W., narodený dňa X.X.XXXX, hlásený k pobytu L.- X. Y., o zaplatenie 721,66 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV, č. k. 4Csp/4/2017-32, zo dňa 19. septembra 2017, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava IV, č. k. 4Csp/4/2017-32, zo dňa 19. septembra 2017, **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Bratislava IV rozsudkom č. k. 4Csp/4/2017-32 zo dňa 19.9.2017 v celom rozsahu zamietol žalobu a žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Právne odôvodnil rozhodnutie ustanoveniami § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 100 ods. 1, § 101 a § 103 zákona č. 40/1964 Zb. - Občianskeho zákonníka (ďalej aj OZ), keď žalobu zamietol z dôvodu premlčania uplatneného nároku. Vecne vychádzal zo žaloby doručenej súdu prvej inštancie dňa 17.1.2017, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovaného povinnosťou zaplatiť mu sumu 721,66 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 721,66 eur od 14.2.2014 do zaplatenia, titulom nevrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov. Žalobca v žalobe uviedol, že žalovanému poskytol na základe zmluvy o revolvingovom úvere č. 8100053320 uzavretej dňa 19.2.2013 úver vo výške 1.500,- eur. Žalovaný sa zaviazal splatiť úver spolu s úrokom v 42 mesačných splátkach vo výške po 80,37 eur, v termíne splatnosti podľa splátkového kalendára, ktorý bol dohodnutý v zmluve. Vzhľadom k tomu, že žalovaný bol v omeškaní s úhradou splátky č. 8 o viac ako tri mesiace, žalobca si uplatnil právo veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka, t.j. okamžitú splatnosť úveru. Žalovaná suma vo výške 721,66 eur predstavuje nesplatenú sumu úveru (na účet žalovaného bol poskytnutý úver vo výške 1.284,25 eur, z ktorého uhradil 562,59 eur). Žalobca si zároveň uplatnil úrok z omeškania k prvému dňu omeškania. Žalovaný žiadal žalobu v plnom rozsahu zamietnuť z dôvodu premlčania. Uviedol, že nie je sporné, že uzatvoril so žalobcom predmetnú zmluvu o revolvingovom úvere, ktorý mu bol poskytnutý vo výške 1.284,25 eur, ktorý mal splácať po dobu 42 mesiacov vo výške 80,37 eur mesačne, čo aj do 20.9.2013 plnil, a ku dňu vyjadrenia uhradil 562,59 eur. Poukázal na skutočnosť, že nakoľko meškal s úhradou viac ako troch splátok od dátumu 20.10.2013, žalobca mohol počnúc dňom 20.12.2013 od neho požadovať splatnosť pôžičky a tým uplatniť svoje právo a v súlade so zákonom. Tým, že žalobca sa nedomáhal svojho nároku pred súdom odo dňa 20.12.2013 do 20.12.2016, stal sa dlh premlčaným

dňom 21.12.2016. Žalobca podal žalobu na súd až dňa 17.1.2017, čo je 3 roky a 28 dní od začatia plynutia premlčania podľa § 101 Občianskeho zákonníka, t.j. od doby, kedy mohol svoj nárok uplatniť po prvý krát.

3. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie preukázať, že žalovanému bol dňa 19.2.2013 poskytnutý úver s výškou úverového rámca 1.284,25 eur. Žalovaný bol povinný splatiť poskytnutý úver v 42 splátkach vo výške 80,37 eur v dohodnutom čase, t.j. 20. deň v mesiaci a prvá splátka úveru bola dohodnutá na termín 20.3.2013. Žalovaný sa dostal do omeškania s úhradou splátky č. 8 dňa 20.10.2013. Žalobca listom zo dňa 2.1.2014 žalovanému zaslal „Oznámenie o zosplatnení úveru“ t.j. okamžitú splatnosť úveru z dôvodu, že žalovaný sa dostal do omeškania s úhradou splátky č. 8 o viac ako tri mesiace. Súd prvej inštancie dôvodil, že odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvýkrát, teda odo dňa nasledujúceho po splatnosti 8. splátky (20.10.2013 + 3 mesiace) t.j. 21.12.2013, mohol žalobca podať žalobu na súd pre porušenie zmluvnej podmienky zo strany žalovaného, a to povinnosti vrátiť peňažné prostriedky. Súd prvej inštancie ustálil, že posledný deň premlčacej lehoty pripadol na 21.12.2016. Žalobca si svoje právo na úhradu nevrátených peňažných prostriedkov poskytnutých žalovanému na základe zmluvy o úvere uplatnil v súdnom konaní dňa 17.1.2017, teda ho nevykonal v lehote určenej v § 101 OZ, v ktorom je stanovená všeobecná trojročná premlčacia doba na uplatnenie majetkového práva. Vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy o úvere a povinnosť súdu z úradnej povinnosti (ex officio) prihliadať na premlčanie nároku žalobcu zo spotrebiteľskej zmluvy súd prvej inštancie žalobu žalobcu zamietol v celom rozsahu. Súd prvej inštancie v predmetnom konaní začiatok plynutia premlčacej doby posudzoval odo dňa dohodnutej splatnosti 8. splátky úveru (s poukazom na Zmluvné dojednania Zmluvy o revolvingovom úvere čl. 13 bod. 13.1.) a nie odo dňa, kedy žalobca žalovanému oznámil zosplatnenie úveru a toto doručil žalovanému.

4. Súd prvej inštancie v odôvodnení uviedol, že o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj CSP) a žalobcovi (správne malo byť uvedené žalovanému), ktorý mal plný úspech vo veci, priznal náhradu trov konania, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie s poukazom na § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

5. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP, keď primárne napáda v odvolaní, že rozhodnutie súdu prvej inštancie posudzujúce časť uplatneného nároku ako premlčaný nárok je založené na nesprávnych skutkových a právnych záveroch. Navrhuje, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil v celom rozsahu a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, resp. napadnutý rozsudok zmenil a podanej žalobe vyhovel. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Žalobca má za to, že súd prvej inštancie pri určení začiatku premlčacej doby nevychádzal z relevantnej právnej úpravy, a preto dospel k nesprávnemu záveru o určení, kedy vlastne začala plynúť premlčacia lehota. Podľa § 53 ods. 9 OZ, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 OZ najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Žalobca má za to, že v zmysle citovaného ustanovenia nedochádza automaticky k zročnosti celého dlhu v deň omeškania splátky. Zročnosť nastáva až dňom, keď sú splnené ďalšie dve podmienky - uplynutie lehoty 15 dní od notifikácie dlžníka na uplatnenie tohto práva pri omeškaní s úhradou splátky, a súčasne uplynutie najskôr troch mesiacov od zročnosti príslušnej splátky. Zákonná úprava tak stanovuje zročnosť celého dlhu na taký deň, ktorý nenastane spolu so zročnosťou omeškanej splátky (resp. prvý deň jej omeškania), ale až po uplynutí najmenej troch mesiacov od jej zročnosti danej splátky. V prejednávanej veci to preto znamenalo, že k zročnosti celého dlhu nemohlo dôjsť dňa 20.10.2013 (deň nasledujúci po splatnosti splátky č. 8), ale najskôr (pri zachovaní podmienky 3 mesiacov omeškania podľa § 56 ods. 9 Občianskeho zákonníka) 20.1.2014, kedy došlo k zročnosti na celého dlhu (§ 103 v spojení s § 565 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka). Žaloba bola na súd prvej inštancie podaná dňa 17.1.2017, čiže pred uplynutím premlčacej lehoty. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní nepostupoval podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, toto ustanovenie v rozhodovaní nezohľadnil, a preto jeho závery o premlčaní sú nesprávnymi. Neuhradením splátky č. 2 (správne má byť uvedené č. 8, pozn. odvolacieho súdu) a teda omeškaním s jej úhradou nemohlo dôjsť k zročnosti celého dlhu.

6. K odvolaniu žalobcu sa žalovaný nevyjadril.

7. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu uplatnených odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

8. V preskúmanej veci nebolo sporné, že dlh žalovaného vznikol zo spotrebiteľskej úverovej zmluvy, a že žalovaný mal úverový dlh zaplatiť v splátkach. Sporným nebolo ani to, že žalobca využil svoje právo vyplývajúce mu z § 565 Občianskeho zákonníka žiadať zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, teda pristúpil k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru.

9. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 OZ najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

10. Podľa § 100 Občianskeho zákonníka sa právo premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej. Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

11. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

12. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

13. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

14. Pod premlčaním sa rozumie márne uplynutie doby stanovenej v zákone pre vykonanie práva. Premlčacia doba je ustanovená konkrétnym časovým úsekom, ktorý má určený začiatok plynutia. Dĺžku premlčacej doby určuje zákon a pod sankciou neplatnosti nemožno túto dobu zmeniť ani dohodou strán. Uplynutím premlčacej doby, na základe námietky premlčania, stráca veriteľ možnosť vynúteného splnenia svojho práva. Účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva (nároky) a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli nútené plniť svoje povinnosti po časovo neprimeranej dobe, čo je spojené aj so zásadou rímskeho práva „vigilantibus iura scripta sunt“ t. j. práva patria bdelym.

15. V podmienkach súdnej veci je premlčacia doba trojročná (§ 101 OZ). Ustanovenie § 103 Občianskeho zákonníka viaže začiatok premlčacej doby na zročnosť tej nesplnenej splátky, pre ktorej nesplnenie sa stal zročným celý dlh. Ustanovenie § 101 OZ je úpravou všeobecnou (lex generalis) a ustanovenie § 103 OZ je vo vzťahu k nemu úpravou osobitnou, ktorá má pred aplikáciou všeobecnej úpravy prednosť. Ustanovenie § 53 ods. 9 OZ je potrebné vykladať vo vzájomnej súvislosti s ustanovením § 565 OZ, t. j. veriteľ môže vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru do splatnosti najbližšej splátky nasledujúcej po uplynutí troch mesiacov od splatnosti splátky, pre omeškanie s ktorou sa stal splatný celý dlh, pri splnení upozornenia dlžníka na možnosť zosplatenia úveru aspoň 15 dní pred uplatnením tohto práva, ako ďalšej podmienky podľa § 53 ods. 9 OZ. Ustanovenie § 53 ods. 9 OZ teda určuje iba dodatočné obmedzenie veriteľa (dodávateľa), ktorý musí s vyhlásením predčasnej splatnosti úveru čakať do uplynutia lehoty troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, a súčasne mu ukladá povinnosť spotrebiteľa upozorniť v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Toto ustanovenie, ktoré bolo prijaté na ochranu spotrebiteľa pred neprimerane krátkou dobou, v ktorej od neho mohol veriteľ žiadať plnenie celého dlhu naraz, však nemá ale vplyv na plynutie doby premlčania podľa § 103 OZ. To znamená, že právne následky v podobe začatia plynutia premlčacej doby pre zaplatenie celého dlhu, ktorý sa stal splatným v dôsledku omeškania dlžníka s nesplatenou splátkou, sa spájajú so splátkou pre nesplnenie ktorej veriteľ dlh zosplatalnil.

16. Nakoľko splátkou, pre ktorú bola vyhlásená predčasná splatnosť úveru bola splátka zročná dňa 20.10.2013 a do omeškania s ňou sa žalovaný dostal dňa 21.10.2013, najbližšou nasledujúcou splátkou splatnou po uplynutí lehoty troch mesiacov od omeškania so zaplatením, t. j. po 21.10.2013 bola splátka splatná dňa 20.2.2014 (dňa 20.1.2014 ešte neuplynuli 3 mesiace). Veriteľ vyhlásil predčasnú splatnosť úveru ku dňu 24.1.2014 (15. deň od prevzatia oznámenia veriteľa zo dňa 2.1.2014 žalovaným, č. I. spisu 2, 5), t. j. do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky, do 20.2.2014. V dôsledku zosplatenia úveru začala plynúť trojročná premlčacia doba dňom 20.10.2013 a uplynula dňom 20.10.2016 (streda). Žaloba v súdnej veci bola podaná na súd dňa 17.1.2017, čo znamená, že právo žalobcu uplatnené touto žalobou je premlčané. Súd prvej inštancie prejednávajú vec v otázke premlčania práva uplatneného žalobcom správne právne posúdil a postupoval správne, keď prihliadol na dôvodne vznesenú námietku premlčania zo strany žalovaného a žalobu zamietol. Preto odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie ako vo výroku vecne správny potvrdil.

17. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. V odvolacom konaní bol plne úspešný žalovaný, preto mu vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Podľa obsahu súdneho spisu ale žalovanému žiadne trovy nevznikli, preto odvolací súd v súlade s článkom 17 základných zásad Civilného sporového poriadku, rešpektujúc princíp hospodárnosti konania, rozhodol priamo tak, že žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (uznesenie NS SR, sp. zn. 7Cdo/14/2018 zo dňa 28.2.2018).

18. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods.1 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods.1 prvá veta CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods.2 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods.2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods.1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods.2 CSP).